

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Pius X Tessenderlo te TESSENDERLO

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Doorlichtingseenheid	2000000472
Instelling	Pius X Tessenderlo
Beleidsverantwoordelijke	Brigitte Bernard
Adres	Kerkstraat 4 A - 3980 TESSENDERLO
Telefoonnummer	013 67 03 90
E-mail	brigitte.bernard@sotess.be
Website	www.piusxcollege.be/
Bestuur	VZW Kath. Sec. Onderw. regio Tessenderlo
Adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Scholengemeenschap voor katholiek secundair onderwijs
Adres	Diest - Tessenderlo H. Hartlaan 16 - 3980 TESSENDERLO
CLB	Vrij CLB Diest - Tessenderlo
Adres	Mariëndaalstraat 35 - 3290 DIEST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	10-02-2020, 11-02-2020, 12-02-2020, 13-02-2020, 14-02-2020
Samenstelling van het doorlichtingsteam	Yves BOERMANS Rika DE ROOVER Lies DE WAEGEMAEKER Chris DU PONT Paul LEMMENS Greet VERHELST David VROMANT

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting bij het doorlichtingsverslag.....	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	5
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	8
4.1	De rapportering en oriëntering.....	8
4.2	Socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2011/009).....	9
4.3	Economie in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2006/050)	11
4.4	Wiskunde in de tweede graad aso in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/047)	13
4.5	Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2013/061)	15
4.6	Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015).....	17
4.7	Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045)	19
4.8	Frans in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2014/004)	20
4.9	Wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2004/021)	22
4.10	Frans in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2016/016) ..	24
4.11	Toegepaste informatica in de derde graad tso in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan 2017/004).....	26
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne? ..	28
6	Respecteert de school de regelgeving?	30
7	Samenvatting.....	31
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	31
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	31
7.2.1	De rapportering en oriëntering.....	31
7.2.2	De onderwijsleerpraktijk.....	32
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	33
8	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	34
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	35

1 Toelichting bij het doorlichtingsverslag

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee vragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van vier onderzoeken:

- een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
- een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
- een onderzoek van één kwaliteitsgebied
- een onderzoek van het beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit: 'volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit'.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
2. Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

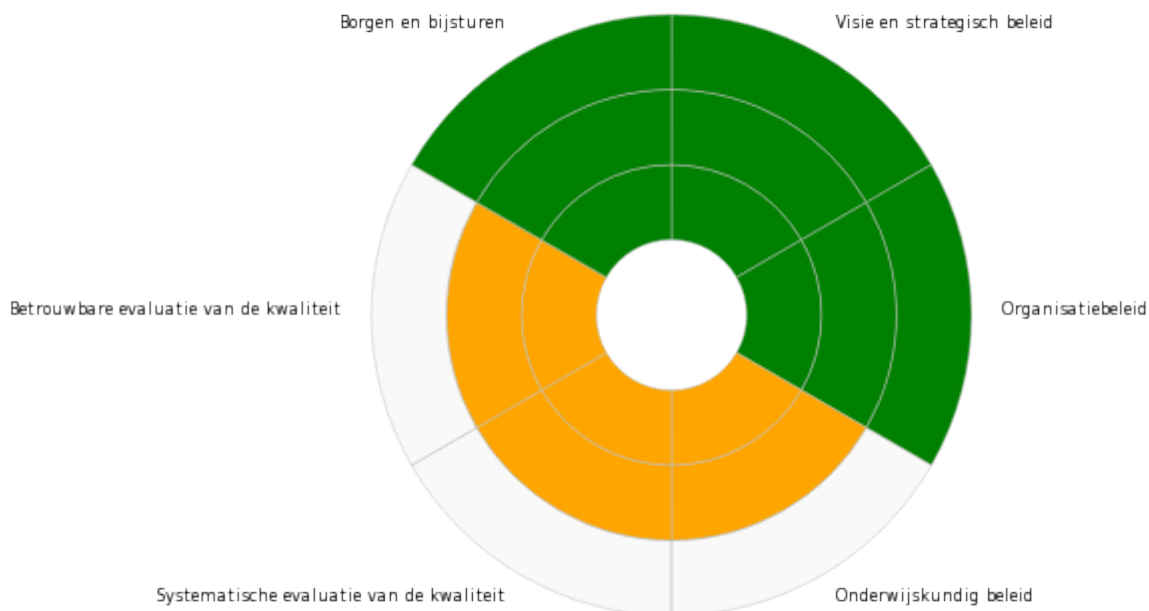
2 Administratieve situering

Alle hoofdstukken van dit verslag en het advies hebben betrekking op de doorlichtingseenheid Pius X Tessenderlo (doorlichtingseenheid 2000000472). Deze eenheid omvat geheel of gedeeltelijk volgende scholen:

- Pius X - College (48074)
- Pius X - Middenschool (48066).

Het aanbod van de doorlichtingseenheid en een overzicht van de onderwijslesplaatsen is terug te vinden als bijlage bij dit verslag.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

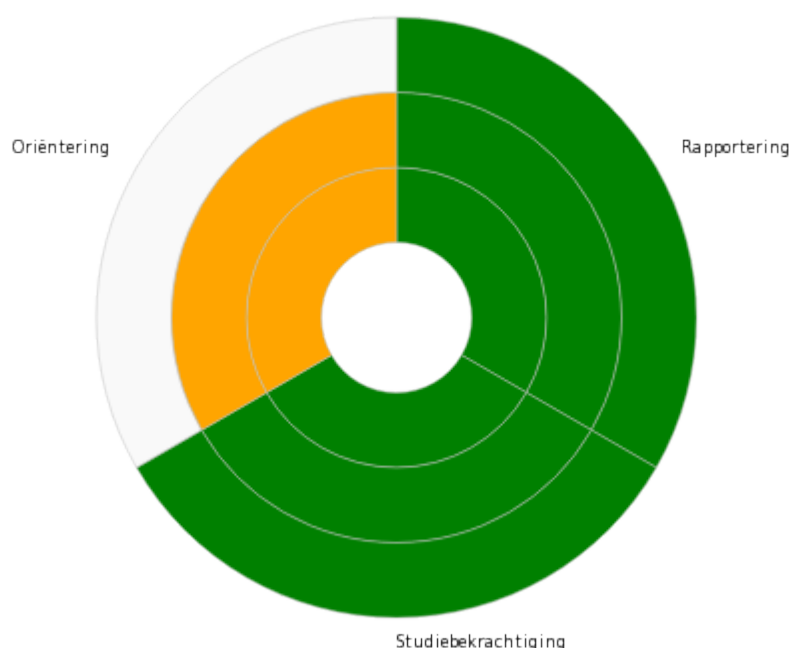

Visie en strategisch beleid	De middenschool en het college fuseren in de nabije toekomst met een derde school tot één secundaire school. Dit fusieverhaal domineert de werking en bezorgdheden van alle betrokken scholen. De huidige visie van elke school is nog steeds richtinggevend voor wat ze wil bereiken met haar onderwijs, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Zo wordt de schoolcontext onder meer vertaald in de visie met de pijler 'diversiteit'. De visie vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en de onderwijsleerpraktijk. Succesvolle implementaties van de schoolvisie tot op de klasvloer zijn de 'growth mindset' voor de middenschool en de zorgprotocollen voor het college. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. De school betreft de teamleden maximaal bij de ontwikkeling van de nieuwe visie.
Organisatiebeleid	De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Dat uit zich in de toegankelijkheid van de directie, maar bovenal in de veelheid aan werkgroepen waarin alle teamleden inspraak hebben en een bijdrage kunnen doen. De keerzijde van dergelijk besluitvormingsproces is de trage implementatie van vernieuwingen. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen, zoals die van de lokale gemeenschap, en ze speelt daar geregeld op in. Ze faciliteert vernieuwing, maar stimuleert die weinig doel- en gelijkgericht. Het is nog een aandachtspunt om reflectie en expertisedeling tussen de teamleden te stimuleren. Dat blijkt uit de verschillen die de onderzoeken van de onderwijsleerpraktijk hebben aangetoond. De school werkt samen met diverse begeleidingsdiensten en scholen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. Ze communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden. Uit het gesprek met de ouders blijkt echter dat de ouders nood hebben aan afspraken en ondersteuning voor de digitale communicatie die de school voert.
Onderwijskundig beleid	De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk, maar doet dat fragmentair. De directie stuurt de onderwijsleerpraktijk aan via het jaarlijkse overleg met de vakhoofden en via de agendering van de vakgroepen. Nochtans blijkt dat de gemeenschappelijke doelgerichtheid op het vlak van de feedback, de leerlingenevaluatie en de bewaking van de leerplanrealisatie beperkt is. Het beleidsteam laat kansen liggen om haar onderwijskundig beleid te concretiseren in maatregelen en afspraken die richtinggevend zijn voor de onderwijsleerpraktijk en voor de professionalisering van de teamleden. De school ondersteunt de teamleden in beperkte mate. Zo blijkt onder meer uit het onderzoek van de tweede graad Verzorging-voeding dat de school een beperkt zicht heeft op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden.
Systematische evaluatie van de kwaliteit	De school evalueert verschillende aspecten van de schoolwerking, maar doet dat veelal ad hoc. De evaluaties waaruit enige systematiek blijkt, zoals de evaluatie van een gevolgde professionalisering, zijn veeleer zeldzaam. De overlegmomenten tussen de teamleden en het nabije leiderschap nemen niet weg dat de aandacht voor evaluatie van de onderwijsleerpraktijk beperkt is en de evaluatie nog weinig systematisch plaatsvindt.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van de beschikbare kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. De informatiegeletterdheid van de school is nog een werkpunt. Zo blijkt onder meer uit het onderzoek van het kwaliteitsgebied rapportering en oriëntering dat de school kansen laat liggen om de beschikbare data te gebruiken als betrouwbare bron om de resultaten en effecten van haar beleid bij de leerlingen na te gaan. De middenschool is gestart met een waardevol initiatief waarbij ze de klassamenstelling evalueert op basis van wetenschappelijk onderzoek. Die aanpak verdient navolging, maar is momenteel nog uitzonderlijk. De school laat kansen liggen om de expertise van relevante partners te betrekken bij haar evaluaties. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.
Borgen en bijsturen	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze ontwikkelt doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. Een krachtige illustratie daarvan is de wijze waarop de school de werkpunten voor de onderwijsleerpraktijk uit het vorige doorlichtingsverslag heeft bijgestuurd en uitgebouwd tot sterke punten. Ze bewaart haar sterke punten, maar heeft nog groeimarge om structureel te verspreiden van wat kwaliteitsvol is.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De rapportering en oriëntering

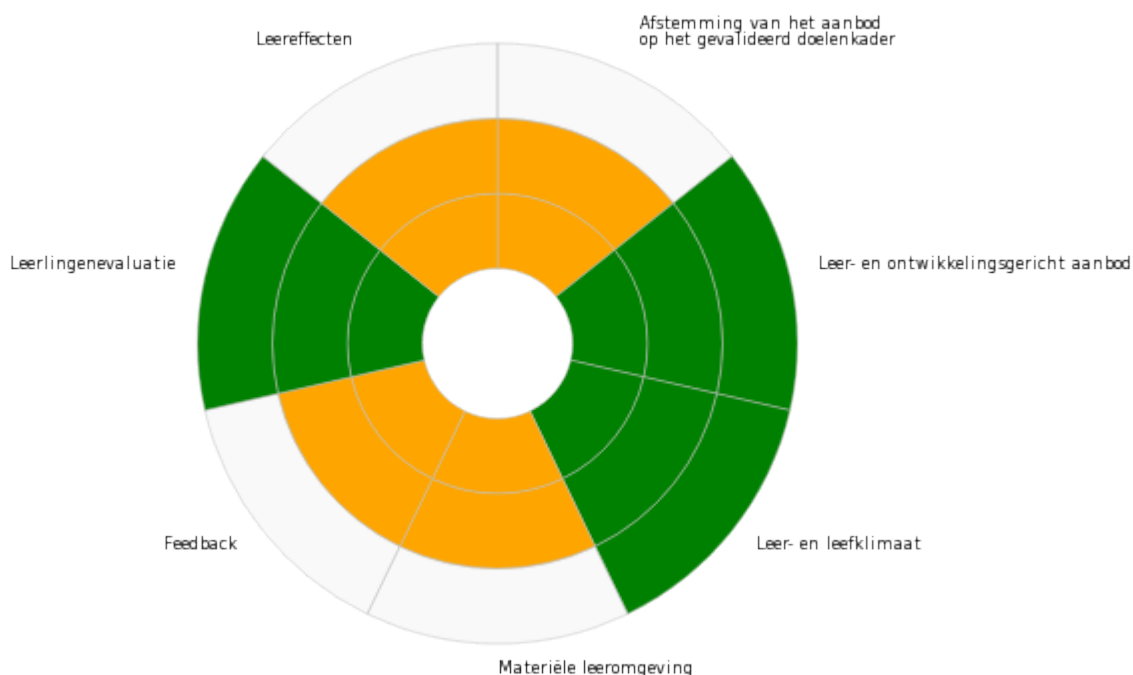

Rapportering	Met een brede waaier aan rapporten en de structureel ingebouwde leerlingen- en oudercontacten biedt de school relevante informatie aan over de leerlingenvorderingen en in enkele gevallen over de nog te zetten stappen. De rapportering vindt tijdig en geregeld plaats. Ze is meestal helder, breed en informatief, maar het is een groeikans om deze schoolbreed nog meer af te stemmen op het bereiken van de doelen. De school stimuleert en ondersteunt de teamleden om de rapportcommentaren ontwikkelingsgericht te formuleren, maar uit het vakkenonderzoek blijkt dat de implementatie nog wisselend is.
Studiebekrachtiging	Het schoolteam hanteert afspraken om beslissingen te nemen over de studiebekrachtiging van individuele leerlingen. Die afspraken zijn objectief en betrouwbaar en door alle betrokkenen gekend. Het onderzoek naar de onderwijsleerpraktijk toont aan dat de betrouwbaarheid van de leerlingenevaluatie waarop de studiebekrachtiging is gebaseerd, in een aantal gevallen kan verhogen. De school houdt bij haar beslissingen rekening met alle relevante elementen uit het leerlingendossier en onderbouwt de B- en C- attesten uitgebreid. Het is een groeikans voor de school om deze motivering nog sterker te richten op de doelen.

Oriëntering

Het schoolteam formuleert adviezen in functie van de onderwijsloopbaan van de leerlingen. Het schoolteam laat - ondanks enkele mooie voorbeelden - nog kansen onbenut om bij de oriëntering schoolbreed evenwichtig rekening te houden met zowel de studieresultaten, de competenties, de interesses en de mening van de leerlingen, als met de mening van de ouders. De inbedding van de oriëntering in het onderwijsleerproces is per studierichting wisselend van kwaliteit. Rekening houdend met de context en de input, geeft het aantal doorstromers in bepaalde studierichtingen van de school én in het vervolgonderwijs indicaties van een beperkt doeltreffende oriëntering. De mate waarin het schoolteam de oriëntering op maat van iedere leerling formuleert, vertoont dan ook nog groeimarge.

4.2 Socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2011/009)

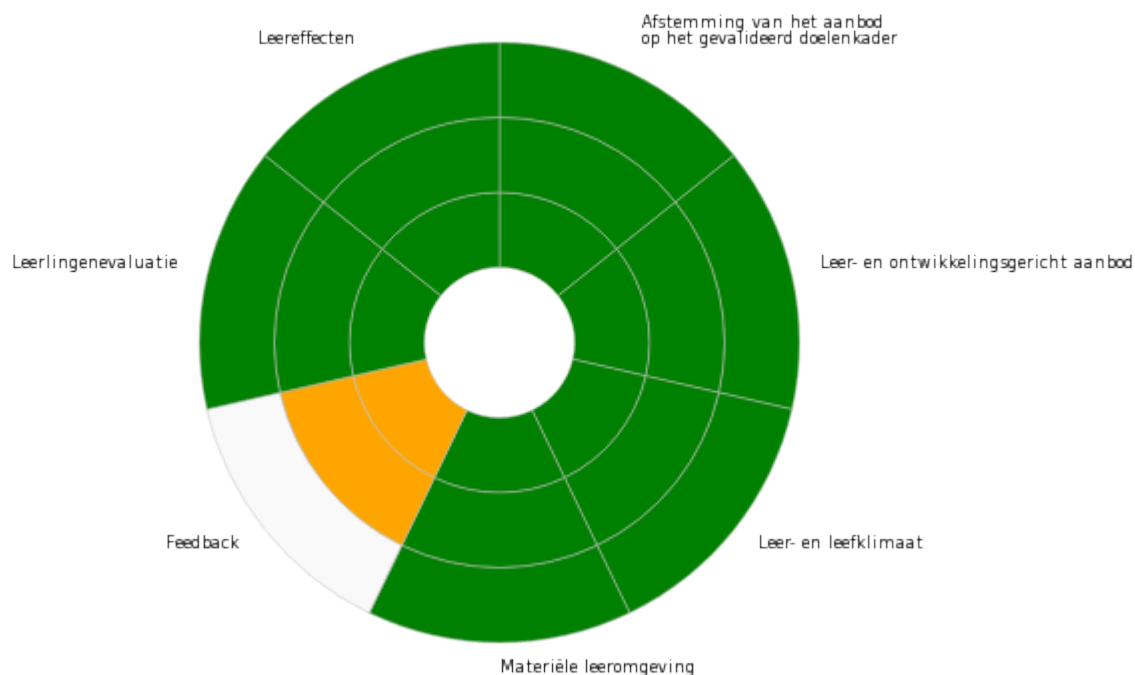

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Niet alle domeinen krijgen de verwachte aandacht. De opgelegde dwarsverbindingen met het vak wetenschappelijk werk ontbreken alsook een doelgericht aanbod van de vakattitudes. Het leerplan voorziet de nodige ruimte en tijd om onderzoekend leren in de klas mogelijk te maken met twee wekelijkse lestijden. De leraren laten kansen liggen om met drie wekelijkse lestijden het onderzoekend leren structureel en diepgaand aan te bieden. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn dan ook nog werkpunten.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. Het is voor de leraren nog een uitdaging om meer ruimte voor experiment en zelfontdekkend leren in hun aanbod te voorzien. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. Het is een aandachtspunt om efficiënt gebruik te maken van de lestijd. Het lesuur bovenop de twee lestijden voorzien in het leerplan heeft niet tot een noemenswaardige, bijkomende invulling geleid.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De leraren hebben zeer beperkte toegang tot een pc-lokaal voor de leerlingen wat de integratie van ICT in het vak verhindert. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De leraren geven voornamelijk mondelinge en productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De leraren kunnen zich inspireren op de goede praktijken en expertise van sommige collega's uit een ander vakgebied.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het aanbod maar is dat slechts gedeeltelijk voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Het is een aandachtspunt om de evaluatie te verbreden onder andere met procesevaluatie op basis van beoordelingscriteria waarbij de leerlingen hun inbreng hebben.
Leereffecten	Het onvolledige aanbod in de onderwijsleerpraktijk biedt slechts gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Voor het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten geldt dit voorbehoud niet. De leraren laten nog kansen liggen om de kwaliteitsbewaking via de vakgroepwerking uit te bouwen en dat prioritair voor de leerplanrealisatie.

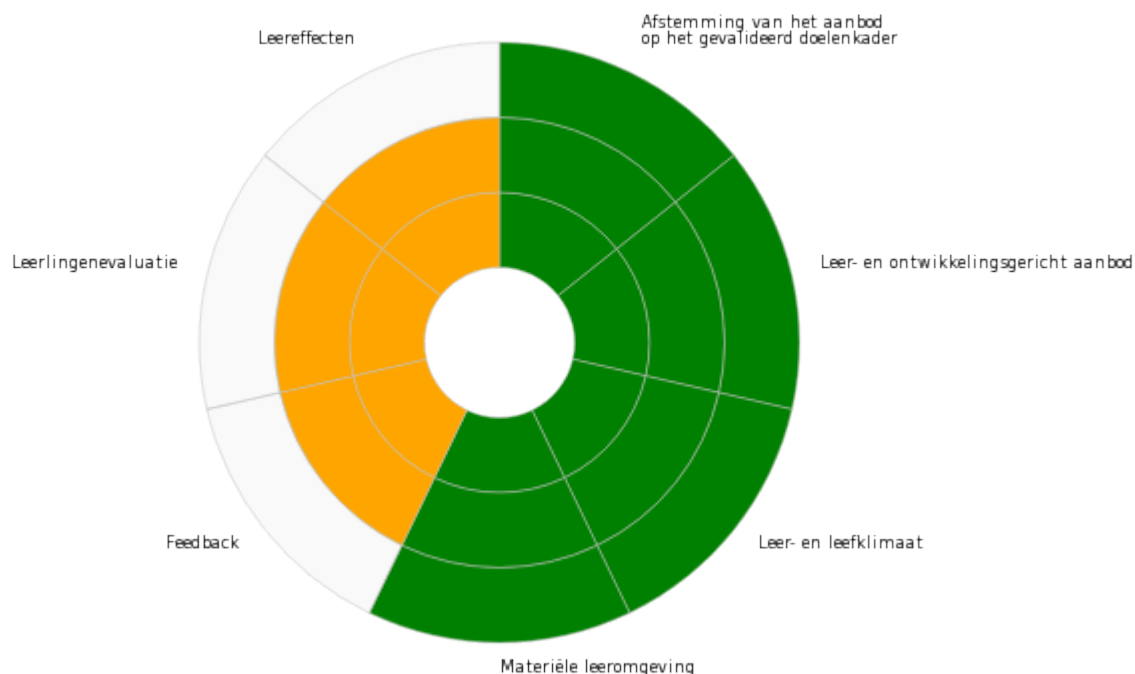
4.3 Economie in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2006/050)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren kunnen het aanbod van de onderzoekscompetentie versterken door de gekozen onderzoeksmethodologie te benadrukken en meer aandacht te schenken aan de instructie van de deelcompetenties.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het gedifferentieerd aanbieden van uitdagende doelen is nog een groeikans. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren kunnen hun aanbod versterken door geregeld hun lesdoelen te expliciteren en door bewust strategieën aan te bieden die het probleemoplossend denken bevorderen. De onderwijsorganisatie waarbij lessen verspreid worden over dezelfde lesdag draagt niet bij tot het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. Het vast inroosteren van het ICT-lokaal draagt daar in hoge mate toe bij. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het is een groeikans om te investeren in een vaklokaal dat ingericht wordt als een aantrekkelijke economische leeromgeving.
Feedback	De leraren geven voornamelijk mondelinge en productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De leraren kunnen zich inspireren op de goede praktijken en expertise van sommige collega's uit een ander vakgebied.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De aandacht voor de vaardigheden in de evaluatie is sterk. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De onderzoekscompetentie heeft een beperkt aandeel in de evaluatie. De evaluatie kan versterkt worden door de onderzoekscompetentie procesmatig te evalueren volgens een logische en graduele opbouw.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De leraren kunnen de reeds goede kwaliteit van hun onderwijsleerpraktijk bewaken door de eigen kwaliteitszorg structureel verder te ontwikkelen.

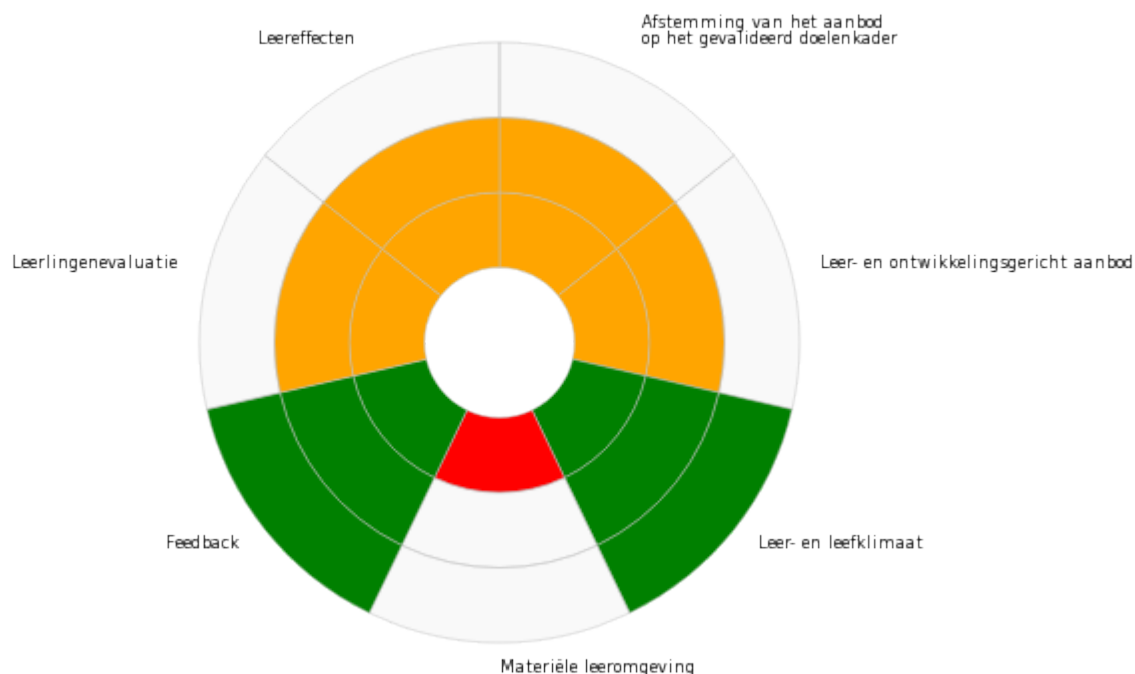
4.4 Wiskunde in de tweede graad aso in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/047)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en veelal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Het vormt een uitdaging om evenwichtig aandacht te schenken aan alle vakgebonden vaardigheden, in het bijzonder aan de tekenvaardigheid en de mondelinge taalvaardigheid.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze kunnen dit proces nog versterken door in alle klassen te differentiëren en uitdaging te voorzien voor elke groep leerlingen. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De vakgroep maakte nog weinig afspraken over de logische en graduele opbouw van vakgebonden vaardigheden, attitudes en wiskundige leerstrategieën. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting veelal efficiënt in en ze hebben aandacht voor een efficiënt en doelgericht gebruik van de grafische rekenmachine. In sommige lokalen kan de aankleding de wiskundige leeromgeving versterken.
Feedback	De leraren geven geregeld productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De kwaliteit van de gegeven feedback is wisselend en verschilt per leraar. Zo is de feedback in sommige klassen veelal gericht op het verbeteren van fouten en minder op een foutenanalyse. Ze verwijst in die klassen nog weinig naar de (volgende) stappen in het leerproces die nodig zijn om de leerdoelen te behalen. Daardoor laten enkele leraren kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren nemen de leerplandoelen en het vereiste beheersingsniveau te weinig als basis voor de evaluatie. Het hergebruik van evaluaties zet de betrouwbaarheid onder druk. Door het onzorgvuldig omgaan met het peilen naar de leerplandoelen en de eigen doelen, laten de leraren nog kansen liggen om te komen tot een transparante en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De vakgroep ontwikkelde nog geen doeltreffende manier om de vakgebonden attitudes te evalueren.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

4.5 Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2013/061)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

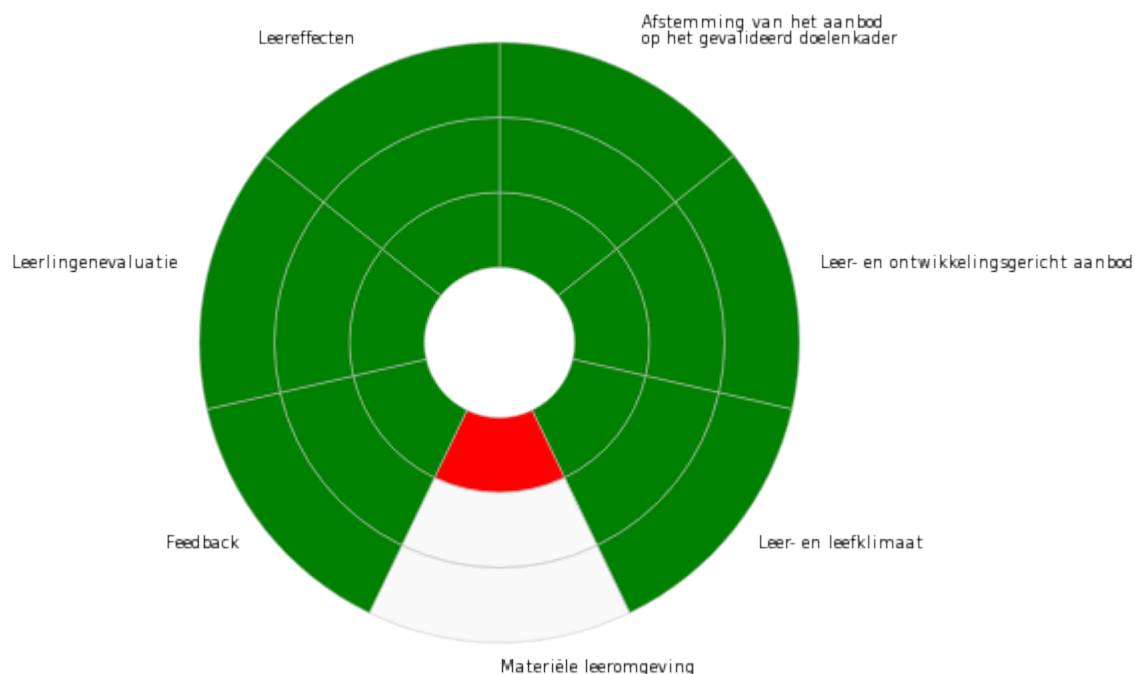
Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Door een combinatie van enerzijds een sterk wisselend lerarenteam en anderzijds het werken met graadklassen voor sommige leerplanonderdelen, zijn de leraren te weinig op de hoogte van welke leraar wat wanneer aanbiedt. Daardoor komen bepaalde domeinen van doelen, zoals 'observeren en registreren' of 'levensloop' nauwelijks aan bod, en worden andere onderwerpen zowel in het eerste als in het tweede leerjaar van de tweede graad uitgebreid behandeld. De vakgroep startte recent met het in kaart brengen van de leerplanrealisatie.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare doelen voor de meeste leerlingen. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. Sommige leraren laten nog kansen liggen om het aanbod betekenisvol en activerend te maken en om uitdagende doelen te stellen voor alle leerlingen. De meeste leraren sluiten geregeld aan bij de interesses en de leef- en beleevingswereld van de leerlingen, maar expliciteren slechts occasioneel de doelen. De samenstelling van de klasgroepen bevordert het bereiken van de doelen niet, omdat de school voor bepaalde leerplanonderdelen met een graadklas werkt.

Leer- en leefklimaat	De meeste leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat, waarbij ze rekening houden met de persoonlijke leefsituatie van hun leerlingen. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt onvoldoende het bereiken van de doelen. De inrichting, uitrusting en afwerking van de didactische keuken druist in tegen alle regelgeving in verband met hygiëne en veiligheid. Zo is er schimmelvorming, ontbreekt een aparte zone voor handhygiëne, voldoet de afzuiginstallatie niet en is de inrichting zo aftands dat hygiënisch poetsen quasi onmogelijk is. De materialen en benodigdheden in verband met EHBO voldoen niet aan de actuele richtlijnen. Zowel in de didactische keuken als in het onderhoudslokaal ontbreken projectiemogelijkheden.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk en concreet, constructief en motiverend. De leraren stellen bij de feedback geregeld gerichte vragen die het reflectieproces stimuleren. Dat is bijvoorbeeld het geval bij het persoonlijk ontwikkelingsplan van de leerlingen. De feedback houdt ook gepaste studietips voor de leerlingen in. Het feedbackproces vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren kunnen de feedback nog sterker maken, door te vertrekken vanuit de doelen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De vakgroep kiest resoluut voor een brede evaluatie, die echter van wisselende kwaliteit is. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en betrouwbare evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. Soms is de evaluatie contextrijk en sluit ze aan bij de leefwereld van de leerlingen, zoals in het vak 'opvoedkunde'. Binnen het vak 'huishoudkunde' is de evaluatie dan weer te kennisgericht. Praktijkevaluaties maken er nauwelijks deel uit van de totale evaluatie. Ook op het vlak van transparantie geeft de evaluatie een wisselend beeld. Zo hanteren de leraren voor de evaluatie van de component (ped)agogisch handelen doorgaans sterk uitgewerkte evaluatieschalen, maar is de transparantie van de puntenverdeling voor andere componenten zoek.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het leerlingwelbevinden wisselt naargelang het vak. Er zijn slechts beperkte indicaties van de kwaliteitsbewaking van de leerplanrealisatie, van de onderwijsleerpraktijk en van de evaluatie. Het is een groeikans voor de vakgroep om samen te werken met de vakgroep Sociale en technische wetenschappen en te leren uit hun opgebouwde expertise.

4.6 Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

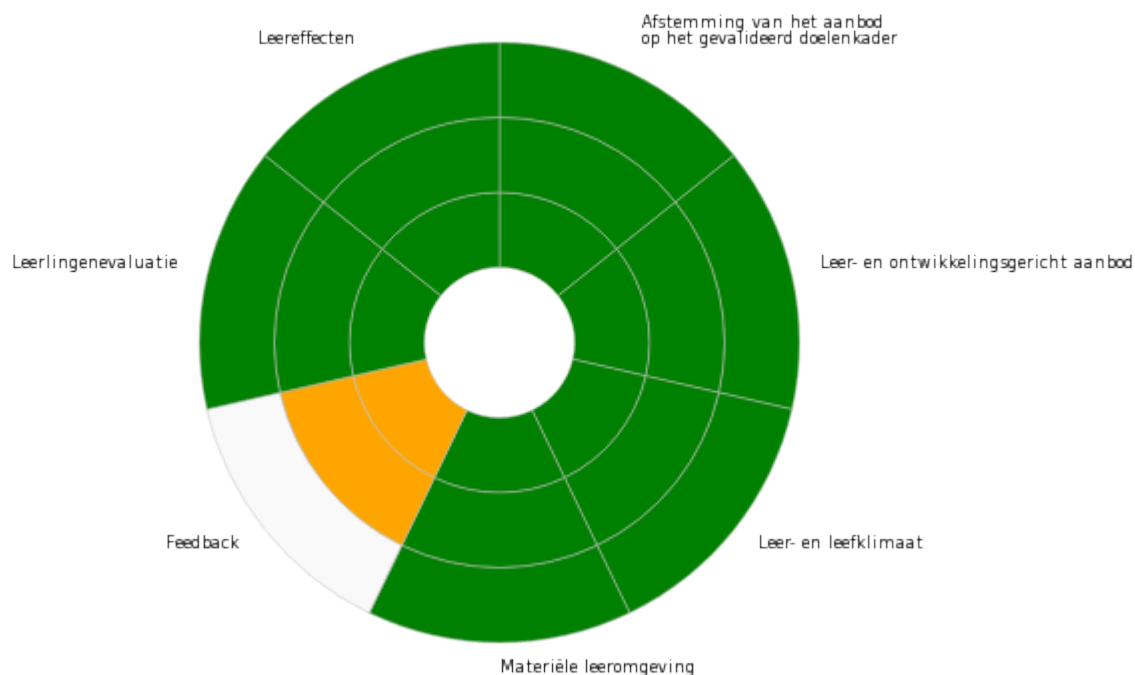
Het aanbod in de onderzochte vakken 'integrale opdrachten' en 'sociale wetenschappen' spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. De opdrachten binnen 'integrale opdrachten' vertrekken consequent vanuit de competenties, zijn zorgvuldig gekozen en sporen met het verwachte verwerkingsniveau en de moeilijkheidsgraad. Het lerarenteam kan het aanbod rond het beschouwen van cultuur-, kunst- en expressievormen en het inleven in verschillende culturen en artistieke uitingen van kunstenaars nog verdiepen. Het aanbod binnen 'sociale wetenschappen' is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. Voor dat vak is het een aandachtspunt om doelstelling drie en zes voldoende uitgebreid aan bod te laten komen.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare doelen voor de meeste leerlingen. Ze kennen de beginsituatie van de leerlingen, maar kunnen die nog efficiënter inzetten door via differentiatie voldoende uitdaging voor al hun leerlingen te creëren. Het team heeft voortdurend aandacht voor betekenisvolle en samenhangende inhoud, activiteiten en contexten. Het cursusmateriaal is zeer degelijk uitgewerkt en aangepast aan het verwerkingsniveau van de leerlingen. Wisselende werk- en groeperingsvormen werken activerend en ondersteunen het leren. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een veilig, positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden waar mogelijk rekening met hun inbreng. De leraren en de leerlingen behandelen elkaar met wederzijds respect. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt onvoldoende het bereiken van de doelen. De inrichting, uitrusting en afwerking van de didactische keukens druist in tegen alle regelgeving in verband met hygiëne en veiligheid. Zo is er schimmelvorming, ontbreekt een aparte zone voor handhygiëne, voldoet de afzuiginstallatie niet en is de inrichting zo aftands dat hygiënisch handelen quasi onmogelijk is. Er ontbreekt ook de mogelijkheid om te projecteren. De materialen en benodigdheden in verband met EHBO voldoen niet aan de actuele richtlijnen. Het lokaal voor expressie wordt functioneel gebruikt en is voorzien van de nodige materiële leermiddelen. De aanwezige ICT ondersteunt daarbij het bereiken van de doelen.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van iedere leerling. De feedback is een systematisch onderdeel van het onderwijsleerproces en is zowel op het product als op het proces gericht. Hij sluit onmiddellijk aan bij het individueel leertraject van iedere leerling. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Zij vertrekt vanuit de gecommuniceerde leerdoelen en vertoont een evenwicht tussen kennis, vaardigheden en attitudes. De evaluatie is transparant en betrouwbaar. De leraren hanteren binnen 'integrale opdrachten' consequent objectieve beoordelingscriteria die ze aan de leerlingen toelichten. Het is een groeikans om dit ook in het vak 'sociale wetenschappen' op die manier aan te pakken. De evaluatie is breed en gevarieerd, geïntegreerd in het onderwijsleerproces en afgestemd op het leertraject van iedere leerling. De aandacht voor zelf- en peerevaluatie in het vak 'integrale opdrachten' maakt de evaluatie volledig.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

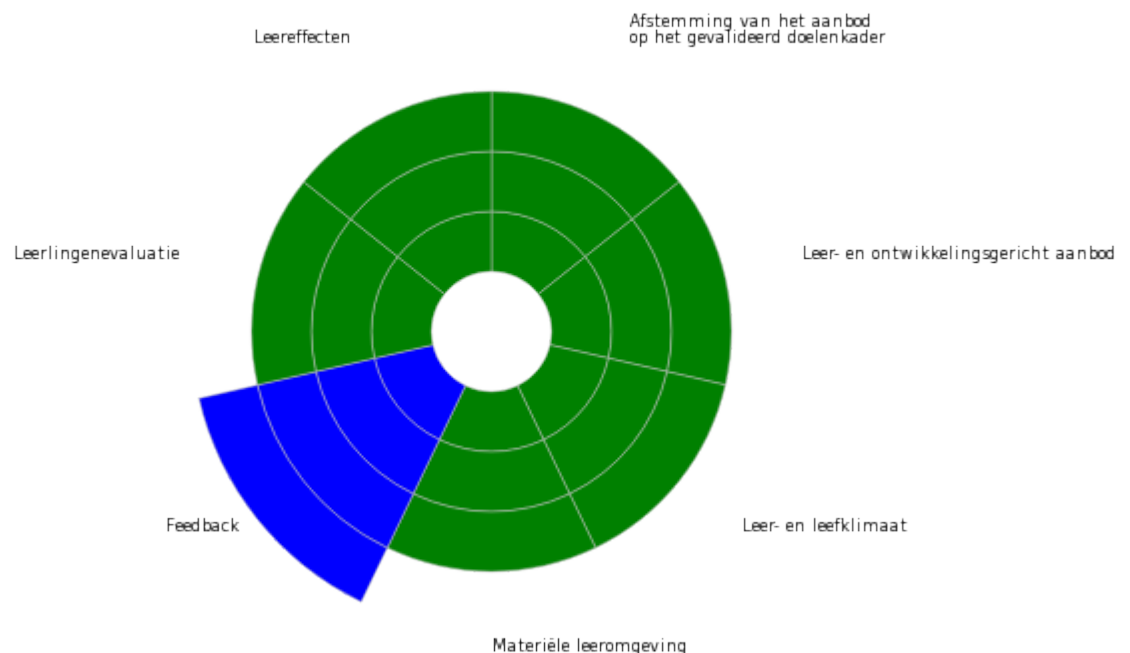
4.7 Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en meestal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraar kan het aanbod nog versterken door vaker te vertrekken vanuit een probleemstelling.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraar benut de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en soms uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is, onder andere door de uitwerking van enkele (vakoverschrijdende) projecten, veelal betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraar creëert een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveert de leerlingen, ondersteunt hen, waardeert hen, gaat met hen in interactie en houdt rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraar maakt efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraar zet de beschikbare uitrusting efficiënt in, al kan ze het onderwijsleerproces nog versterken via de aankleding van het computerlokaal. Het fysiek comfort op het vlak van akoestiek is weinig stimulerend.

Feedback	De leraar geeft geregeld, vooral mondelinge feedback. Deze is meestal duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is vooral op het product en in mindere mate op het proces gericht. De feedback is vooral gericht op het verbeteren van fouten, en vertrekt nog weinig vanuit de doelen. Daardoor laat de leraar nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het aanbod en meestal voor het gevalideerd doelenkader. Ze is overwegend transparant, betrouwbaar, evenwichtig, af en toe breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Het is een aandachtspunt om alle evaluatievragen af te stemmen op de handelingswerkwoorden uit de leerdoelen.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Het is een aandachtspunt voor de vakgroep om, over de graden heen, de kwaliteitsbewaking verder af te stemmen op de leerprestaties van de leerlingen en de schoolcontext.

4.8 Frans in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2014/004)

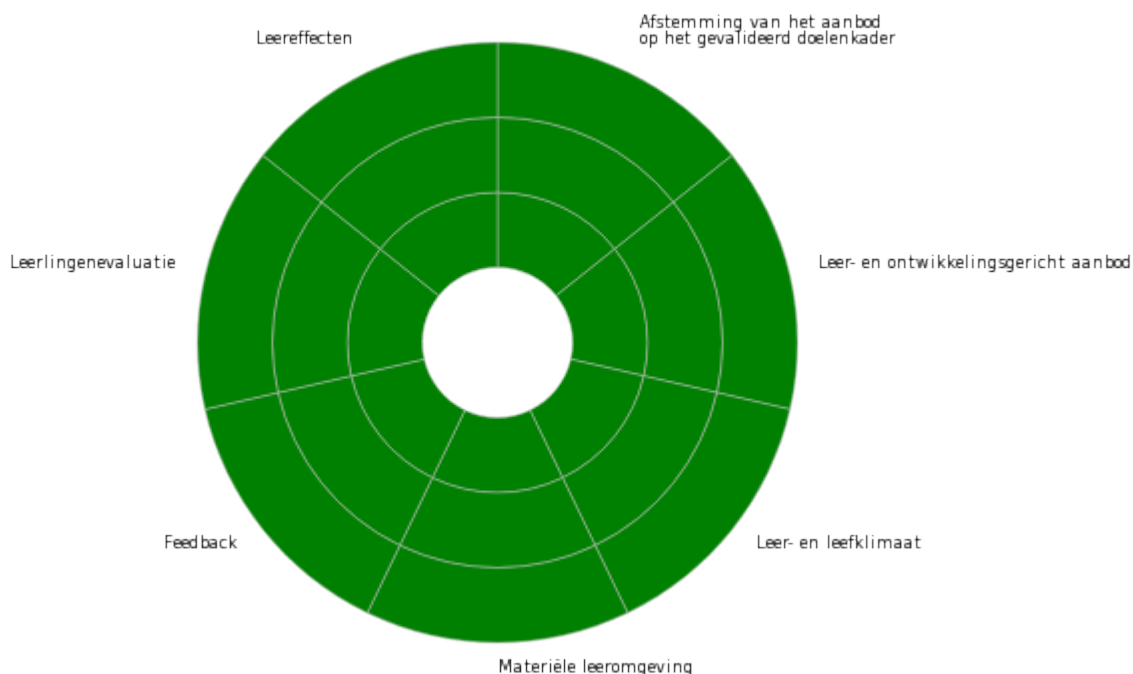

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De inoefening van de verschillende schrijfdoelen vraagt meer expliciete aandacht.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren hebben duidelijk zicht op de voorkennis, context en ontwikkelingsbehoeften van iedere leerling. Zij benutten de beginsituatie van de leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. De leerlingen krijgen de kans om hun taalportfolio doelgericht in te zetten in het kader van remediëring en differentiatie. Zij spelen een actieve rol in hun taalverwervingsproces en krijgen zo de kans hun leer- en communicatiestrategieën te versterken. De leeractiviteiten zijn op elkaar afgestemd en zijn gevarieerd op het vlak van inhouden, contexten en groeperingsvormen. De leraren sluiten geregeld aan bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Daardoor is het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Zij motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting in de klaslokalen en in het openleercentrum efficiënt in om een krachtige leeromgeving te creëren.
Feedback	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. Naast de frequente specifieke feedback in de lessen, bieden de semestriële reflectiemomenten over het taalportfolio de leerlingen de mogelijkheid om hun leerproces te optimaliseren. Ontwikkelingsgerichte rapportcommentaren, foutenanalyses en uitgebreide schriftelijke feedback bij de evaluatioeroosters zijn kwaliteitsvolle aanvullingen bij de mondelinge feedback. De feedback is evenwichtig gericht op de individuele leerling en de leerlingengroep, op het product, het proces, de zelfregulatie en de wisselwerking daartussen. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen geven de leraren duidelijke, constructieve en motiverende feedback. De leerlingen krijgen ruimschoots de kans om aan de hand van kwaliteitsvolle kijkwijzers en vragen te reflecteren over het eigen kennen en kunnen en over de leerprestaties van medeleerlingen. De manier waarop de leraren effectieve feedback geven vanuit de doelen en met expliciete aandacht voor de volgende stappen in het leerproces, is een voorbeeld van goede praktijk.

Leerlingenevaluatie De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren beoordelen de competenties van de leerlingen breed en evenwichtig in authentieke taalgebruikssituaties. De evaluatie is afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Sporadisch komen geïsoleerde toetsen voor die uitsluitend peilen naar grammaticale kennis op het reproductieve niveau. Om de transparantie en de betrouwbaarheid te verhogen hanteren de leraren voor de productieve vaardigheden consequent gemeenschappelijke beoordelingsmodellen met objectieve en eenduidige evaluatiecriteria. Strategieën en vakattitudes krijgen daarbij de gepaste aandacht. De leerlingen krijgen af en toe de kans tot inspraak bij het bepalen van die criteria. Ook via zelfevaluatie en peerevaluatie spelen de leerlingen een actieve rol in het evaluatieproces.

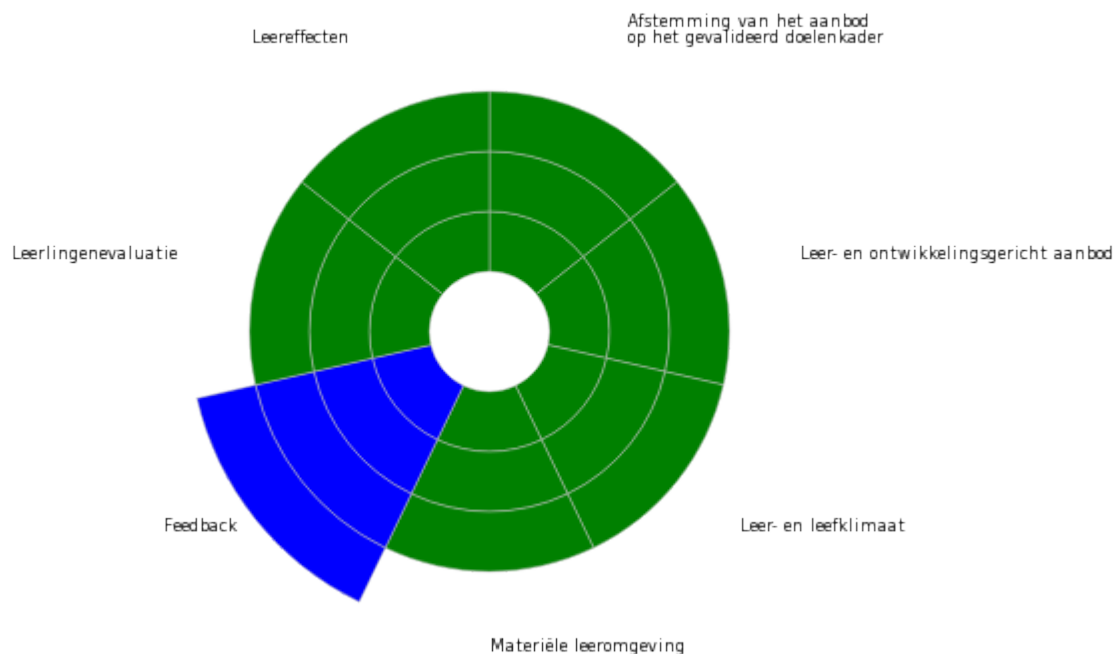
Leereffecten De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep beschikt over een sterk reflectief vermogen dat haar in staat stelt om de verschillende aspecten van de onderwijsleerpraktijk doelgericht te optimaliseren met aandacht voor de leereffecten bij de leerlingen.

4.9 Wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2004/021)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en veelal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraar benut de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. De leraar werkt hiervoor een gedifferentieerd aanbod uit op basis van studiewijzers waarbij ze bewust omgaat met de verschillende noden van de leerlingen. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De vakgroep maakte nog weinig afspraken over de logische en graduele opbouw van vakgebonden vaardigheden, attitudes en wiskundige leerstrategieën. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraar creëert een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveert de leerlingen, ondersteunt hen, waardeert hen, gaat vaak met hen in interactie en houdt rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraar maakt efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraar zet de beschikbare uitrusting efficiënt in en maakt ruimte voor het gebruik van ICT. Ze heeft daarbij aandacht voor een efficiënt en doelgericht gebruik van de grafische rekenmachine.
Feedback	De leraar geeft geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekt vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraar kan de feedback nog versterken door deze te richten op zelfreflectie en zelfsturing door de leerling.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De vakgroep ontwikkelde nog geen doeltreffende manier om de vakgebonden attitudes te evalueren.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

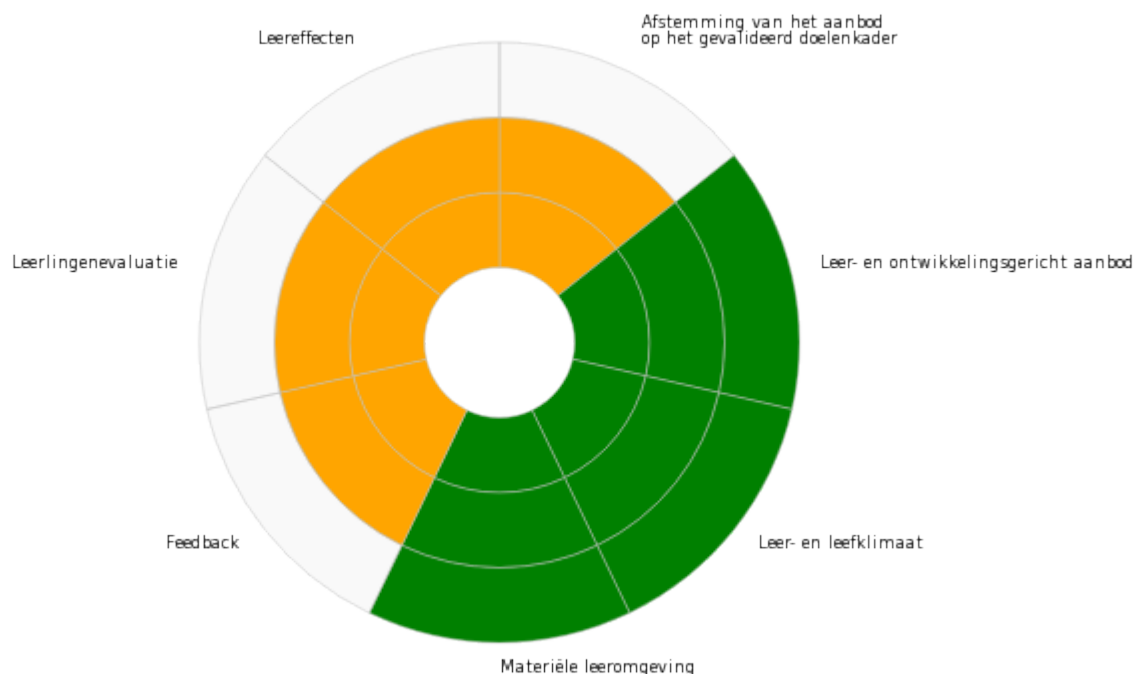
4.10 Frans in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2016/016)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren kunnen meer inzetten op de inoefening van de schrijfvaardigheid.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren hebben duidelijk zicht op de voorkennis, context en ontwikkelingsbehoeften van iedere leerling. Zij benutten de beginsituatie van de leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Zij stimuleren de leerlingen om hun taalportfolio doelgericht in te zetten in het kader van remediëring en differentiatie. De leerlingen spelen een actieve rol in hun taalverweringsproces en krijgen zo de kans hun leer- en communicatiestrategieën te versterken. De leeractiviteiten zijn op elkaar afgestemd en zijn gevarieerd op het vlak van inhoud, contexten en groeperingsvormen. De leraren sluiten geregeld aan bij de interesses en de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Daardoor is het aanbod samenhangend, betekenisvol en activerend. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Zij motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in om een krachtige leeromgeving te creëren.
Feedback	Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. Naast de frequente specifieke feedback in de lessen, bieden de semestriële reflectiemomenten over het taalportfolio de leerlingen de mogelijkheid om hun leerproces te optimaliseren. Ontwikkelingsgerichte rapportcommentaren, foutenanalyses en uitgebreide schriftelijke feedback bij de evaluatioeroosters zijn kwaliteitsvolle aanvullingen op de mondelinge feedback. De feedback is evenwichtig gericht op de individuele leerling en de leerlingengroep, op het product, het proces, de zelfregulatie en de wisselwerking daartussen. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen geven de leraren duidelijke, constructieve en motiverende feedback. De leerlingen krijgen ruimschoots de kans om aan de hand van kwaliteitsvolle kijkwijzers en vragen te reflecteren over het eigen kennen en kunnen en over de leerprestaties van medeleerlingen. De manier waarop de leraren effectieve feedback geven vanuit de doelen en met expliciete aandacht voor de volgende stappen in het leerproces, is een voorbeeld van goede praktijk.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren beoordelen de competenties van de leerlingen breed en evenwichtig in authentieke taalgebruikssituaties. De evaluatie is afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De beoordeling van kenniselementen krijgt meestal een functionele invulling, hoewel sporadisch nog contextloze reproductievragen voorkomen. Om de transparantie en de betrouwbaarheid te verhogen hanteren de leraren voor de productieve vaardigheden consequent gemeenschappelijke beoordelingsmodellen met objectieve en eenduidige evaluatiecriteria. Strategieën en vakattitudes krijgen daarbij de gepaste aandacht. De leerlingen krijgen af en toe de kans tot inspraak bij het bepalen van die criteria. Ook via zelfevaluatie en peerevaluatie spelen de leerlingen een actieve rol in het evaluatieproces.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep beschikt over een sterk reflectief vermogen dat haar in staat stelt om de verschillende aspecten van de onderwijsleerpraktijk doelgericht te optimaliseren met oog voor de leereffecten bij de leerlingen.

4.11 Toegepaste informatica in de derde graad tso in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan 2017/004)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is nagenoeg volledig en voor de meeste leerplanonderdelen op het verwachte beheersingsniveau. Het onderdeel 'softwareontwikkeling' krijgt te veel aandacht. Daardoor is het evenwicht een werkpunt en komt vooral het leerplanonderdeel 'analyse en presentatie van grote hoeveelheden data' niet op het juiste beheersingsniveau aan bod. De geïntegreerde proef biedt de leerlingen de mogelijkheid om de websiteontwikkeling praktijkgericht te oefenen. De leraren hebben aandacht voor de algemene doelen, maar kunnen dit nog verder uitwerken.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

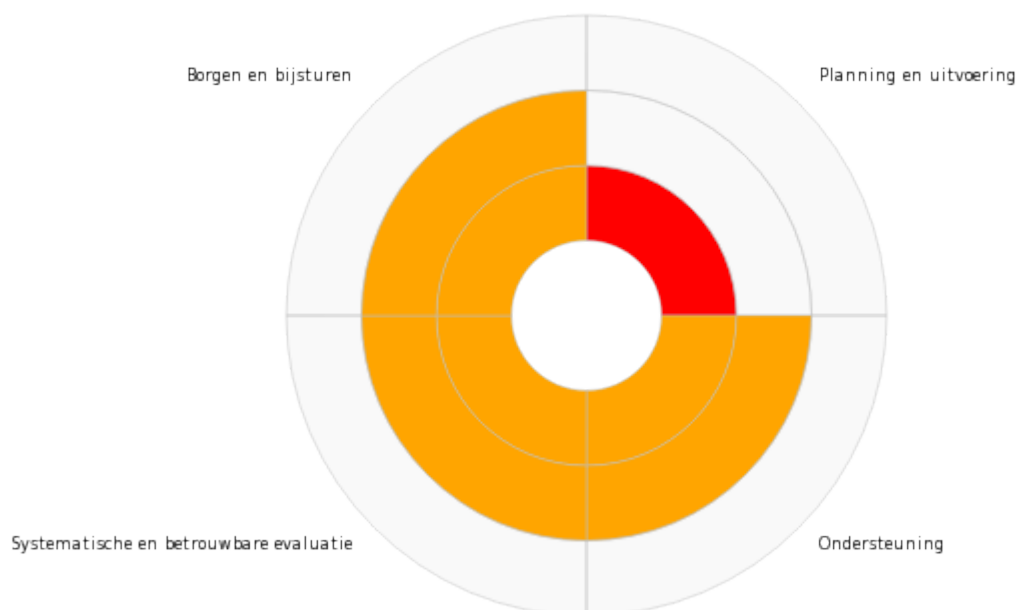
De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare, en voor de meeste leerlingen uitdagende, doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De onderwijsorganisatie bevordert, onder andere door het inplannen van blokken, het bereiken van de doelen. Het is een groei kans voor de leraren om de (algemene) leerdoelen verder te expliciteren en over de leerjaren heen gradueel op te bouwen om onder andere de zelfregulatie bij de leerlingen te bevorderen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen mogen fouten maken; fouten vormen een aanknopingspunt voor het leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in, al kunnen ze het onderwijsleerproces nog versterken via de aankleding van het computerlokaal. Ze maken op een doeltreffende manier gebruik van een softwarematig systeem voor het doorgeven van schermbeelden, onder andere bij het analyseren van fouten. Het fysiek comfort op het vlak van akoestiek is weinig stimulerend.
Feedback	De leraren geven geregeld, vooral mondelinge feedback. De feedback is meestal duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback is vooral op het product en in mindere mate op het proces gericht. De kwaliteit van de gegeven schriftelijke feedback is wisselend en verschilt per leraar. Deze feedback is vooral gericht op het verbeteren van fouten en vertrekt nog weinig vanuit de (algemene) doelen. Daardoor laten de leraren, ondanks enkele verdienstelijke aanzetten met reflectieformulieren, nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is grotendeels representatief voor het aanbod en voor de meeste leerplanonderdelen voor het gevalideerd doelenkader. De vraagstelling is gevarieerd, maar niet altijd afgestemd op handelingswerkwoorden uit de leerdoelen. De algemene doelen zijn slechts impliciet opgenomen in de evaluatie. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante, evenwichtige en betrouwbare evaluatie. De evaluatie is daarentegen wel breed en meestal afgestemd op de doelgroep, al zijn sommige examens nodeloos lang. De leerlingen krijgen af en toe via keuze de kans een rol te spelen in het evaluatieproces.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de studieresultaten bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Er zijn voldoende indicaties van een hoog leerlingenwelbevinden. Het is een werkpunt voor de vakgroep om de kwaliteitsbewaking verder af te stemmen op de leerprestaties van de leerlingen en de schoolcontext.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- gebouwen en onderhoud
- noodplanning
- verwarming.

Planning en uitvoering

De school organiseert haar onderwijs momenteel op drie verschillende lesplaatsen. Ze beschikt voorlopig niet over één globaal preventieplan (GPP) en een daaraan gelinkt jaaractieplan (JAP) met betrekking tot alle lesplaatsen. De school hanteert de aanwezige deelplannen en de bijkomende planningsdocumenten niet efficiënt en niet doelgericht met het oog op het inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt de geplande maatregelen en vooropgestelde acties nauwelijks op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. De school besteedt weinig aandacht aan compenserende maatregelen. Zo vermeldt het vorige doorlichtingsverslag tekorten op het vlak van veiligheid en hygiëne in de didactische keuken. Daarvoor werden de voorbije drie jaar geen compenserende maatregelen genomen.

Ondersteuning	De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. De school voorziet te weinig in personele middelen. Zo heeft de preventieadviseur voor de lesplaats Stationsstraat slechts twee uren ter beschikking, wat ten koste gaat van de planning en de opvolging van preventiemaatregelen met betrekking tot het proces ‘gebouwen en onderhoud’. De nakende fusie biedt kansen om de expertise van de technisch directeur van de lesplaats Heilig Hartlaan op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) breder te benutten. De school hanteert recent een digitaal beheersingssysteem voor meldingen, waardoor ook de leraren actief gesensibiliseerd en betrokken worden bij het BVH-verhaal. De budgettering van de geplande acties is niet structureel opgenomen in de verplichte beheersingsdocumenten (GPP en JAP).
Systematische en betrouwbare evaluatie	De school evalueert heel wat processen en bijhorende acties. De evaluatie is echter beperkt gepland en georganiseerd volgens een systematiek. Meerdere actiepunten – van verschillend prioritair niveau – zijn onvoldoende of niet concreet opgenomen in de beheersingsdocumenten. De interne rondgang door de preventieadviseurs gebeurt gefragmenteerd. De school beschikt over de verplichte verslagen van externe deskundigen, maar getuigt niet consequent van een responsieve houding, waardoor bepaalde vaststellingen geregeld terugkomen in de verslagen. Zo wordt afgekeurd turnmateriaal soms pas na enkele jaren vervangen en blijft het, samen met ander afgedankt meubilair, achter in de sporthal. De betrouwbaarheid van de evaluaties komt in het gedrang.
Borgen en bijsturen	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Wat de technische veiligheid en de noodplanning (onder andere de SEVESO-alarmoefeningen) betreft, heeft de school een accuraat beeld van wat goed loopt en wat bijgestuurd moet worden. Omdat de school haar verbeteracties niet doelgericht opneemt in het GPP en het JAP, laat ze kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties bij te stellen. Zo zien we de gemelde actiepunten voor het proces ‘noodplanning’ wel verschijnen in afzonderlijke verslagen, maar niet in de beheersingsdocumenten, ook al werden ze wel weggewerkt. Het consequent opnemen en opvolgen van alle acties in het GPP en het JAP kan de continuïteit van het BVH-beleid – los van wie ermee aan de slag moet – enkel ten goede komen.

6 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het voeren van een doeltreffend beleid met het oog op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningsvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd van 1/10/2010 – art. 10
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 15, §1, 2°
 - Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap van 10/07/2008 - art. 10, §1, 2°

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Systematische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 De rapportering en oriëntering

Rapportering	●
Studiebekrachtiging	●
Oriëntering	◆

7.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	Socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2011/009)	Economie in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2006/050)	Wiskunde in de tweede graad aso in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/047)	Huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2013/061)	Expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015)	Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045)	Frans in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2014/004)	Wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2004/021)	Frans in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2016/016)	Toegepaste informatica in de derde graad tso in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan 2017/004)
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	◆	●	●	◆	●	●	●	●	●	◆
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	●	●	●	◆	●	●	●	●	●	●
Leer- en leefklimaat	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Materiële leeromgeving	◆	●	●	■	■	●	●	●	●	●
Feedback	◆	◆	◆	●	●	◆	★	●	★	◆
Leerlingenevaluatie	●	●	◆	◆	●	●	●	●	●	◆
Leereffecten	◆	●	◆	◆	●	●	●	●	●	◆

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Planning en uitvoering	■
Ondersteuning	◆
Systematische en betrouwbare evaluatie	◆
Borgen en bijsturen	◆

8 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor economie in de tweede graad aso in de studierichting Economie (leerplan 2006/050).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Frans in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-wiskunde, Latijn-wiskunde en Wetenschappen-wiskunde (leerplan 2014/004).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen Economie-moderne talen en Latijn-moderne talen (leerplan 2004/021).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Frans in de derde graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2016/016).
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de oriëntering.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor socio-economische initiatie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2011/009).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de tweede graad aso in de studierichtingen Latijn en Wetenschappen (leerplan 2002/047).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor expressie, huishoudkunde en opvoedkunde in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor toegepaste informatica in de derde graad tso in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan 2017/004).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de feedback.
-
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor huishoudkunde, opvoedkunde en verzorging in de tweede graad bso in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2013/061) (erkenningsvoorwaarde).
 - De tekorten wegwerken met betrekking tot het voeren van een doeltreffend beleid op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningsvoorwaarde).

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
2000000472 - Pius X Tessenderlo	48066 (volledig) + 48074 (volledig)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

- Kerkstraat 4 bus A - 3980 TESSENDERLO
- Stationsstraat 125 - 3980 TESSENDERLO